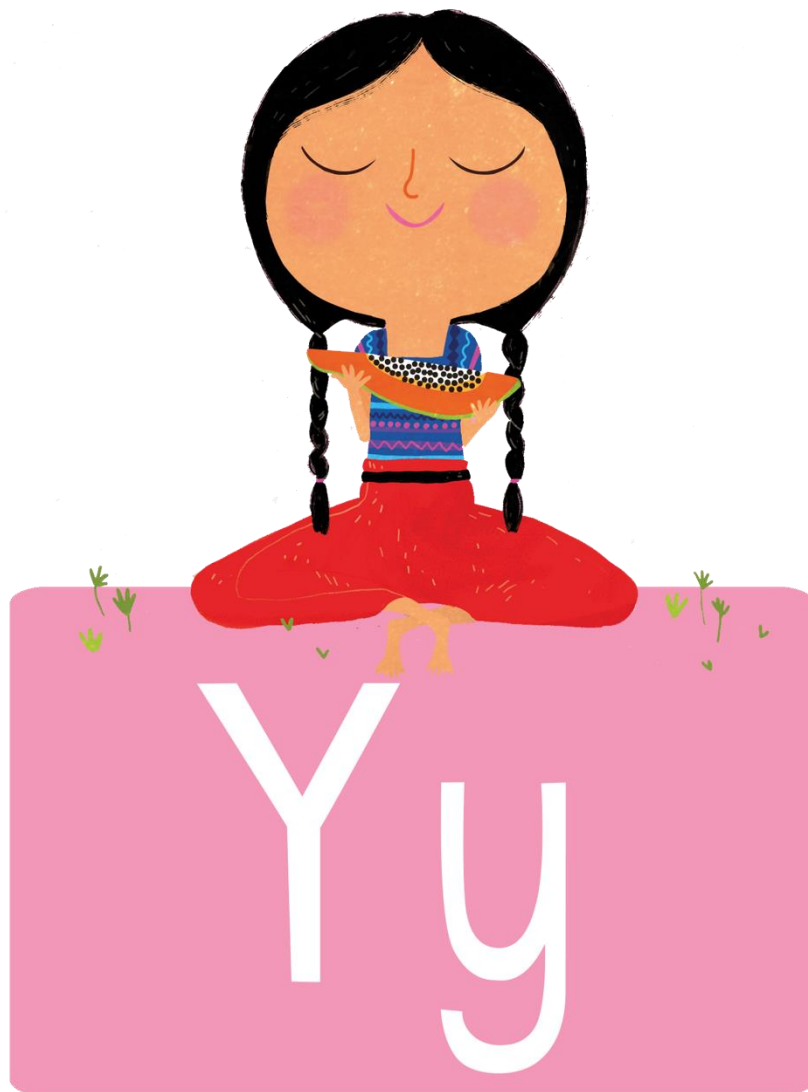

Y-kuckó

Az y (ipszilon) családnevekben és idegen szavakban fordul elő.

- i-nek ejtjük pl. a következő családnevek elején, végén: Ybl Miklós, Ady Endre, Eszterházy Péter, Janikovszky Éva, Kölcsey Ferenc stb.
- j-nek ejtjük viszont idegen nevekben, szavakban, pl.: Yoda, YouTube, Yamaha, maya, papaya, yacht (a három köznévi már j betűjelöléssel vált nyelvünk részévé: maja, papaja, jacht).

Mondogassuk előbb lassan, az y helyén j hangot ejtve, majd gyorsulva:

- yam-yem-yim-yam-yem-yim...
- pay-pey-poy-pay-pey-poy...

Ejtsük tisztán a következő neveket, szavakat, majd mondjuk a szósort gyorsabban, nyelvgyötrőként:

- maya, YouTube (jutúb), Yamaha
- Yehudi, Popeye (popej), papaya

Papayakórus

Tudják-e a gyerekek, hogy a maya és papaya szó mit jelent? – Ha nem ismerik a szavakat, ötleteljünk! Keressünk jelentéseket a szó hangzása, hangulata alapján!

Ha ismeri valaki a szavakat, akkor is csak az ötletelés után áruljuk el a tényleges jelentést:

- maya = indián nép Közép-Amerikában. Amerika felfedezése előtt fejlett kultúrájuk és államuk volt, piramisokat is építettek.
- papaya = más néven dinnyefa, pálmazerű növény, termése sárgadinnyéhez hasonlít. Trópusi területeken, Közép-Amerikában is honos.

Nézzük meg a 138. oldal képét, ahol félbevágott papayát és papayaszeleteket látunk, meg egy maya kislányt. Róla szól a mondókamese:

Volt egyszer egy kis maya,	□□ □	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá
kedvence a papaya.	□□ □	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá
Ya-pa-pa-pa-pa-pa-ya	□□ □	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá
dinnye húsa, illata	□□ □	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá
yami – szólt a kis maya.	□□ □	ti-ti-ti-ti ti-ti-tá

Alakítsunk papayakórust, amiben szóló és kórus felelgetésével alkotunk hangjátékot a versből:

1–2. sor: mesélő (szóló)

3. sor: kórus

4–5. sor a „yami” szóig: kis maya (szóló)

5. sor folytatása: mesélő

3. sor: kórus (ismétlés)

A gyerekek biztosan felfedezik, tegyük is szóvá, hogy a „yami” a magyar „nyami” indulatszó „fordítása”. Ugyanazt jelenti: hű, de finom.

FURULYA- ÉS HEGEDŰHANGOK

Eszközигény: Számítógép, digitális tábla

Kérdezzük meg a gyerekeket, van-e, aki zenét tanul? Milyen hangszeren? Meséljen róla!

Milyen hangszerrel szokták kezdeni a zeneiskolában a zenetanulást? (furulya)

Ha valaki el tudja hozni a furulyáját, bemutatthatja és megszólaltathatja (főleg, ha Yamaha furulya).

A zeneiskolások közül ki mennyi ideje tanul zenét? Mennyi ideig tart, amíg valakiből zenész lesz? Mennyit kell hozzá gyakorolni? Mi juthat eszébe a gyerekeknek gyakorlás közben?

Miklya Zsolt *Yamaha furulyám* című verse egy zeneiskolás gondolatait szólaltatja meg.

Olvassuk fel a gyerekeknek, majd beszéljünk:

Min gyakorol a versbeszélő? Mire vágyik?

Ki lehet az a Yehudi Menuhin?

Yehudi Menuhin amerikai hegedűművész és karmester (1916–1999), aki a hegedűtanulást hároméves korában kezdte, és hétévesen már közönség előtt játszotta Mendelssohn Hegedűversenyét.

Hallgassuk meg a *Furulya- és hegedűhangok* című tankocka felvételeit:

- a *Gólya, gólya, gilice* kezdetű mondóka dallamát Yamaha furulyán;
- Mendelssohn Hegedűversenyének részletét Yehudi Menuhin előadásában!

Kattints ide!

A hangokat hallva érthetővé válik a versbeszélő vágyakozása.

FEHÉR HATTYÚ, FEHÉR YACHT

Eszközigény: Számítógép, digitális tábla; eszközök a választott technikának megfelelően

Figyeljük meg a *Fehér hattyú, fehér yacht* című tankocka YouTube videóin a hattyút és a yachtot! Miben hasonlítanak egymásra?

Kattints ide!

yacht = szabadidős célokat szolgáló hajó, gyakran luxuskivitelben.

Hunyják be a gyerekek a szemüket, és olvassuk fel lassan, érthetően Rákos Sándor *Yacht* című versét! Mit láttak közben? Számoljanak be róla!

Ki volt már tengerparton? Ki járt hajóval a tengeren? Mit látott? – Meséljenek a gyerekek a tengerélményeikről!

Ki az, aki szeretne eljutni a tengerhez, a tengerre? Miért vágyik oda? – Meséljen róla!

Készítsenek a gyerekek képet egy fehér yachtról a tenger horizontján, ahol a víz és az ég kékje összeér! Javasolt technikák:

- festés (vízfesték, tempera)

- festett alapra papírapplikáció (papírjacht, rajzolt vonalakkal)
- papírkollázs (merített, gyúrt papír).

MI LESZEL, HA NAGY LESZEL?

Személyes rajz, beszámoló

Eszközigény: Rajzlapok, rajzeszközök

„Mi leszel, ha nagy leszel?” – biztosan hallották már a gyerekek sokszor ezt a kérdést. Lehet, hogy már unják is egy kicsit. De ha jól belegondolnak, a kérdés sohasem unalmas. És biztosan születnek új válaszok, új gondolatok akkor is, ha már többször végiggondolta valaki.

Kérjük meg a gyerekeket, rajzolják le, mik szeretnének lenni felnőtt korukban! Nemcsak munkára, foglalkozásra lehet gondolni, hanem bármilyen tevékenységre, amit felnőtt korukban szeretnének végezni, vagy ahogy felnőtt korukban szeretnének élni.

A rajzok alapján tartsunk bemutató beszélgetést! A vállalkozók mutassák be a rajzukat, és meséljenek is hozzá a majdani életükről!

Figyeljük meg, hogy az osztályunkra mi a jellemző! Van-e olyan, amit többen is szeretnének csinálni vagy elérni felnőtt korukban.

Sára és Lóci meg az első bé

Sokat olvastunk már Sáráról és Lóciról, megismertük őket eléggé. De vajon ki tudjuk-e találni, mik szeretnének lenni felnőtt korukban? – Ötleteljünk egy kicsit!

És az osztálytársaik, ők vajon mik szeretnének lenni? – Erről is hallgassuk meg a gyerekek gondolatait!

Majd olvassuk el Miklya Luzsányi Mónika *Mi leszel, ha nagy leszel* című történetét, és beszélgessünk:

A legtöbb lány mi akart lenni az első bében?

Mi volt erről Jocó véleménye?

Hercegnő is lehet valaki felnőttként, de hercegnőnek születni kell. Hogy lehet valaki akkor is hercegnővé felnőtt korában, ha nem annak születik?

Sára mi szeretne lenni? Vajon miért? Hisz eddig ő is királylány, hercegnő szeretett volna lenni.

Mi érdekli őt legújabban?

Lócial mi a helyzet? Ő is ennyire megváltozott?

És Norbi, aki az osztálykiránduláson geoládát talált az okostelefonja segítségével?

Mit gondoltok, kinél mennyire fognak még ezek az elképzelések változni?

Nagymenők

Eszközigény: Számítógép, digitális tábla

Népszerű film hősének, „menő” jármű tulajdonosának lenni akkor is motiváló, ha csak képzeletben lehetséges. A gyerekek, fiatalok gyakran választanak olyan „menő” szerepet, cuccot, amivel jövőbe vetíthetik vágyaikat.

Keressük meg a történet filmhőseit és járműveit a *Nagymenők* című tankocka segítségével, ahol a neveket kell a képekkel párosítani!

Kattints ide!